

Fakta, Minnsteder etter 22. juli 2011.

- I desember 2011 beslutter Stoltenberg II-regjeringen å opprette nasjonale minnsteder etter hendelsene 22. juli 2011 på Utøya og i regjeringskvartalet, i henholdsvis Hole kommune og Oslo. Regjeringen etablerer en styringsgruppe som får som mandat å vurdere minnstedenes innhold, og presentere forslag til lokalisering og hvordan etableringen av minnstedene skal organiseres. Styringsgruppen ledes av Åse Kleveland.
- 20.04.2012: Styringsgruppens innstilling blir fremlagt for KUD. På dette grunnlaget beslutter regjeringen at det skal etableres offisielle minnsteder som hedrer de døde, overlevende, hjelpemannskaper og frivillige etter angrepene: ett på landsiden mot Utøya i Hole kommune, ett midlertidig i regjeringskvartalet og ett permanent minnsted i regjeringskvartalet som skal åpnes når byggeprosjektet i regjeringskvartalet er ferdigstilt. De to første minnstedene skal stå ferdige 22. juli 2015.
- 30.07.2012: KORO mottar oppdragsbrev fra KUD og nedsetter et kunstutvalg. Utvalget består av en representant for Nasjonal støttegruppe etter 22. juli-hendelsene, en representant for AUF, en representant utnevnt av regjeringen, en arkitekt, representant for Statsbygg og to kunstkonsulenter fra KORO.
- 19.11.2012: Oppstartsmøte kunstutvalg.
- 09.04. 2013: På bakgrunn av styringsgruppens innstilling meddeler regjeringen at det nasjonale minnstedet i Hole skal ligge på Sørbråten. Stedsvalget blir offentliggjort ved daværende statsråd Rigmor Aasrud.
- 19.06.2013: Kunstutvalgets kunstplan godkjennes av direktør Svein Bjørkås i KORO.
- 20.06.2013: Utlysning av åpen, internasjonal prekvalifisering.
- 10.10.2013: Åtte finalister blir invitert til lukket konkurranse.
- 23.02.2014: Konkurransbidragene presenteres på en utstilling i Rådhusgalleriet.
- 27.02.2014: Juryleder og kunstkonsulent i KORO, Jørn Mortensen, kunngjør at Jonas Dahlberg skal utforme de tre minnstedene («Memory Wound», «Time and Movement» og «Dialogue for the Future»).
- 09.04.2014: Åpent folkemøte på Sundvolden Hotell ved Tyrifjorden. Jørn Mortensen (leder av kunstutvalget) presenterer kunstprosjektet, Statsbygg presenterer byggeprosjektet.
- 28.04.2014: Statsråd Jan Tore Sanner kunngjør at Minnsted på Sørbråten utsettes i ett år, til 22. juli 2016.
- 10.06.2014: Drøftingsmøte på Sundvolden Hotell. Informasjon til beboere og velforening om prosessen og de videre planer for etablering av minnstedet.

- 02.07.2014: KORO skriver kontrakt med Jonas Dahlberg Studio. Kontraktssum for tre prosjekter (permanent minnested i Hole kommune, midlertidig og permanent minnested i regjeringskvartalet): NOK 17. 000 000,-
- 10.11.2014: Åpent folkemøte på Sundvollen hotell med statsråd Jan Tore Sanner til stede.
- 15.04.2015: Statsråd Jan Tore Sanner mottar rapporten "Psykososiale konsekvenser av nasjonalt minnesmerke i Hole kommune".
- Vinteren 2015/16: KORO gjennomfører møter med Nasjonal støttegruppe etter 22. juli-hendelsene, Utstranda vel og AUF.
- 05.04.2016: Statsrådene Jan Tore Sanner og Linda Hofstad Helleland offentliggjør at Statlig reguleringsplan for nasjonalt minnested på Sørbråten er vedtatt.
- 27. 06.16: Naboene i Hole kommune tar ut stevning mot staten for å få omgjort beslutningen om et nasjonalt minnested på Sørbråten i Hole.
- 08.09.16: Den norske regjering v/Regjeringsadvokaten fremmer et forlikforslag til naboene v/Harald Stabell. Forslaget innebærer en endring i utformingen av minnestedet på Sørbråten.
- 14.09.16: Naboene ved advokat Harald Stabell avviser regjeringens forlikforslag.
- 09.02.17: Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner mottar forslag om mulig lokalisering av minnested på landsiden ved Utøya-kaia i Hole kommune, fra Den nasjonale støttegruppen etter 22-juli hendelsene og AUF.
- 15.06.17: Jan Tore Sanner mottar en rapport fra Statsbygg, som har vurdert Utøyakaia som minnested i Hole kommune i Buskerud.
- 21.06.17: Regjeringen beslutter at det nasjonale minnestedet i Hole kommune skal etableres ved Utøya-kaia. Kontrakten med Jonas Dahlberg om utforming av minnestedene etter 22. juli i Hole og Oslo sies opp i sin helhet. Dette innebærer at verken kunstverket *Memory Wound* eller Dahlbergs forslag til minnested i regjeringskvartalet blir realisert. Samtidig er også KORO's oppdrag om gjennomføring av minnestedene avsluttet.

Styringsgruppens medlemmer (Kleveland-utvalget):

Åse Kleveland (leder)

Kristin Berge (departementsråd i KUD)

Ingrid Vad Nilsen (ekspedisjonssjef i FAD)

John Hestnes (fra Lokal støttegruppe for 22. juli i regjeringskvartalet)

Tonje Brenna (daværende generalsekretær i AUF)

Trond Henry Blattmann (daværende styreleder i Nasjonal støttegruppe etter 22. juli-hendelsene)

Kunstutvalget (avviklet 22. juni 2017):

Det er blitt gjort utskiftninger underveis, for liste over det opprinnelige kunstutvalget, se kunstplanen

Jørn Mortensen (kunstkonsulent, KORO og leder av kunstutvalget for Minnesteder etter 22. juli)

Per Gunnar Eeg-Tverrbakk (kunstkonsulent, KORO)

Bente Erichsen (representant for regjeringen)

Mari Aaby West (representant for AUF)

Lisbeth Røyneland (representant for Nasjonal støttegruppe etter 22. juli-hendelsene)

Tor-Inge Kristoffersen (representant for Nasjonal støttegruppe etter 22. juli-hendelsene -
representant for regjeringskvartalet)

Magne Magler Wiggen (arkitekt)

Bjørne Grimsrud, (representant for Statsbygg)

KORO:

Direktør: Svein Bjørkås

Prosjektansvarlig: Nora Ceciliedatter Nerdrum

Pressekontakt: Annicken Vargel

Mer informasjon om *Minnesteder etter 22. juli* finnes på: <http://koro.no/prosjekter/minnesteder-etter-22-juli/>

Nøkkeldokumenter:

Styringsgruppens innstilling «Steder for å minnes og påminnes»:

https://www.regjeringen.no/contentassets/2c6e27291e0c43dd8705ededae10a700/steder_for_aa_minnes_og_paamines_22juli_utgitt_april2012.pdf

Kunstutvalgets kunstplan for Minnesteder etter 22. juli:

<http://koro.no/content/uploads/2015/12/Minnesteder-Kunstplan.pdf>

Jonas Dahlbergs forslag til minnesteder:

<http://koro.no/content/uploads/2015/12/Minnesteder-Jonas-Dahlberg.pdf>

Rapporten «Psykososiale konsekvenser av nasjonalt minnesmerke i Hole kommune»:

<https://www.nkvts.no/content/uploads/2015/08/psykososiale-konsekvenser-av-nasjonalt-minnemerke-holekommune1.pdf>

Vedtak av statlig reguleringsplan: Nasjonalt minnested på Sørbråten etter angrepet på Utøya:

http://koro.no/content/uploads/2016/04/sorbraten_statlig_plan_vedtak.pdf

Statsbyggs rapport om Utøyaia:

[Statsbyggs rapport: Vurdering av nasjonalt minnested på Utøyaia \(13 Mb\) \(pdf\)](#)